

भिषजा चिकित्सकावश्विना सुते प्रवृत्तेऽस्मिन् कर्मणि मधु
भेषजं मधुरमौषधरूपं हविरधातां सम्पादितवन्तौ ॥

अथ चतुर्थीमाह । “आ जुक्लाना सरस्वती । इन्द्रायेन्द्रि-
याणि वीर्यम् । इडाभिरश्विना विषम् । समूर्जं सूरयिं
दधुः” इति । चतुर्थप्रयाजदेवता इडाः, ताभिः सहिता सर-
स्वती आजुक्लाना स्वयं कर्माण्याह्वयमाना इन्द्रार्थमिन्द्रियाणि
वीर्यञ्च सम्पादयितुं योग्यं हविर्दधात्विति शेषः । अश्विनौ देवौ
ताभिरिडाभिः सह इषमन्नं दधुः सम्पादितवन्तः, ऊर्जं ची-
रादिरसं सम्पादितवन्तः, रयिं धनं सम्पादितवन्तः ॥

पञ्चमीमाह । “अश्विना नमुचेः सुतम् । सोमं शुक्रं
परिस्तुता । सरस्वती तमाभरत् । बर्हिषेन्द्राय पातवे” [२]
इति । बर्हिःशब्दाभिधेयः पञ्चमप्रयाजदेवः, हे अश्विनौ तेन
बर्हिषा युक्ता सरस्वती सुतमभिषुतं शुक्रं निर्मलं सोमं सोम-
त्वेन भावितं रसं नमुचेः सकाशात् आभरत् आहरत्, किम-
र्थमिन्द्राय इन्द्रार्थं पातवे पातुम् ॥

अथ षष्ठीमाह । “कव्यो न व्यचस्वतीः । अश्विभ्यां न
दुरो दिशः । इन्द्रो न रोदसी दुधे । दुधे कामान्तरस्वती”
इति । दुरःशब्दाभिधेया या दाराभिमानिन्यः षष्ठप्रयाज-
देवताः, कव्यो न कवाटवत्य इव व्यचस्वतीः अवकाशवत्यः
अश्विभ्यां न अश्विभ्यामपि सह वर्तन्त इति शेषः । इन्द्रो न
इन्द्रोऽपि रोदसी दुधे द्यावापृथिव्यौ दोग्धि । सरस्वती कामान्
दुधे दोग्धि ॥